

sidste folketingsssamling, så mener SF, at man i forbindelse med en kommende grundlovsrevision bør se på, om folkeafstemninger i højere grad kan indgå i en demokratisk beslutningsproces.

Formålet skulle efter vores opfattelse være, at man dermed kunne øge deltagelsesdemokratiet, og det forudsætter efter vores opfattelse, at der er tale om bindende folkeafstemninger, og at der skal være tale om folkeafstemninger, der bygger på folkets initiativret. Men så er det samtidig også vigtigt, hvis man skal have den slags folkeafstemninger, at man får klargjort, hvornår folkeafstemning kan holdes, altså spørgsmålet om, hvilke sager man kan sende til folkeafstemning, og hvilke man ikke kan sende til folkeafstemning.

Ligesom der i dag er begrænsninger i grundlovens § 42 med hensyn til, hvornår en tredjedel af Folketingets medlemmer kan begære et vedtaget lovforslag sendt til folkeafstemning, så må der også være begrænsninger i, hvornår folket kan begære et lovforslag eller et spørgsmål sendt til folkeafstemning.

Efter vores opfattelse er der to slags, som ikke kan sendes til folkeafstemning – der kan også være tale om flere, men i hvert fald to – og det er for det første forslag og spørgsmål, der vedrører indskrænkning i menneskerettighederne eller rettigheder, der udledes af menneskerettighederne, og for det andet forslag og spørgsmål, der vedrører bestemte personers eller bestemte gruppers rettigheder.

Det er ikke nogen tilfældighed, at indfødsretsloven ikke kan sendes til folkeafstemning. Grundlovsfædrene – og det var jo fædre, det var mænd alle sammen – fra 1953 havde en klar forståelse af den problemstilling, da de udformede § 42, fordi man netop kunne forudse, at hvis den slags love kom til folkeafstemning, kunne det give anledning til nok ikke det, som vi ser i dag i diskussionen, men de kunne alligevel forudse noget, nemlig en form for diskussion om bestemte personer.

Vi vil ikke være med til, at den slags love eller spørgsmål kan komme til folkeafstemning, fordi der er en klar undertone af populisme i det plus fremmedfjendskhed. Og det var det, man allerede så omkring indfødsretslovene i 1953, og i hvert fald erfaringen viser, at det i høj grad var berettiget at tænke sådan.

Så selv om SF er forholdsvis positivt indstillet over for spørgsmålet om at bruge folkeafstemningsinstitutionen noget mere, er vi alene af prin-

cielle grunde modstandere af det foreliggende lovforslag, og med udgangspunkt i vores principielle opfattelse er vi naturligvis imod, at man med forslaget ville sende bestemte personer til folkeafstemning, for det er det, der er tale om. Det er i strid med det, vi opfatter som menneskerettigheder, og det er i strid med almindelig anstændighed.

Jeg ved godt, at ordet anstændighed i de her diskussioner preller helt af på det yderste højre i denne sal, og jeg ved også, at det næsten er et fremmedord for de pågældende, men jeg vil alligevel understrege, at anstændigheden altså gør, at man ikke kan sende den slags spørgsmål til folkeafstemning; men det er også ud fra en helt principiel opfattelse af, hvad man kan bruge folkeafstemningsinstitutionen til.

Så har jeg slet ikke forholdt mig til sagens indhold, om det er egnet eller ikke egnet. Det siger sig selv, at jeg mener, at det ikke er egnet. Det viser hele diskussionen om, hvad der er op og ned i det her også. Jeg har også set indenrigsministeren appellere til, at nu skal pressen oplyse. Og man må nok sige, at hvis det her skulle til folkeafstemning den 18. november, så ville der ikke være det oplysningsgrundlag, der skulle til, i denne forbindelse.

Det er ikke en sag, der egner sig til folkeafstemning af helt principielle grunde.

Ulla Solvang (RV):

Det Radikale Venstre går ind for folkeafstemningsinstitutionen, men der er altså emner, der ikke egner sig til at blive afgjort ved folkeafstemninger, og efter min bedste overbevisning er minoritetens vilkår sådan et emne. Kunne man f.eks. forestille sig, at vi sætter bistandsklienters eller pensionisters vilkår ud til en folkeafstemning? Nej, det tror jeg ikke man kunne forestille sig.

Dermed er alt sådan set sagt, men lad mig alligevel tilføje, at afstemningstemaerne er meget forenklede, f.eks. hvis man tager tema 3 om at udvise udenlandske statsborgere efter afsoning. Mon ikke svaret på det spørgsmål vil blive noget mere nuanceret, hvis man tilføje: selv om den udviste risikerer forfølgelse eller måske endda henrettelse efter udvisningen? Men den oplysning mener forslagsstillerne åbenbart er irrelevant. Desuden strider udvisning mod en række af de internationale konventioner, vi har skrevet under på.

Til slut blot en bemærkning om afstemningsdatoen, nemlig den 18. november. Det er jo en